TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Rừng dừa Bảy Mẫu: Bảo tồn cảnh quan, gìn giữ ký ức cách mạng

07:35 01/11/2026

Trên vùng đất Cẩm Thanh xưa, nay thuộc phường Hội An Đông, TP. Đà Nẵng, Rừng dừa Bảy Mẫu là điểm du lịch sinh thái giàu sức hút, đồng thời là di tích lịch sử gắn với hai cuộc kháng chiến. Giữa nhịp phát triển du lịch, giữ nguyên những giá trị tự nhiên và không gian lịch sử của rừng dừa chính là cách vun đắp sức sống lâu bền cho điểm đến.

Rừng dừa Bảy Mẫu là điểm du lịch sinh thái giàu sức hút, đồng thời là di tích lịch sử gắn với hai cuộc kháng chiến.

Miền xanh của vùng cửa sông Hội An

Ở phía Đông Nam khu phố cổ Hội An, vùng sông nước Cẩm Thanh mở ra một cảnh sắc khác biệt. Những bụi dừa nước đan tán bên các dòng lạch, soi bóng xuống mặt nước, tạo nên không gian xanh đặc trưng nơi hạ lưu sông Thu Bồn và

sông Cổ Cò. Tên gọi Bảy Mẫu đã quen thuộc qua nhiều thế hệ, dù diện tích rừng thay đổi theo thời gian.

Đối với người dân địa phương, dừa nước không chỉ tạo bóng mát hay tô điểm cảnh quan. Lá dừa được dùng trong nghề làm nhà tre, dừa; vùng nước dưới tán cây là môi trường sinh sống của nhiều loài thủy sinh. Chính sự gắn bó giữa cây dừa và sinh kế cư dân đã đem đến chất liệu riêng cho những trải nghiệm du lịch cộng đồng.

Trên những chiếc thuyền thúng, du khách đi qua các lạch nước, tìm hiểu cách chèo thúng, nghề đánh bắt truyền thống và những công việc thủ công từ dừa. Không gian tham quan vì thế vừa mang vẻ sinh động của một điểm đến được nhiều người biết tới, vừa lưu giữ nhịp sống làng quê bên dòng sông.

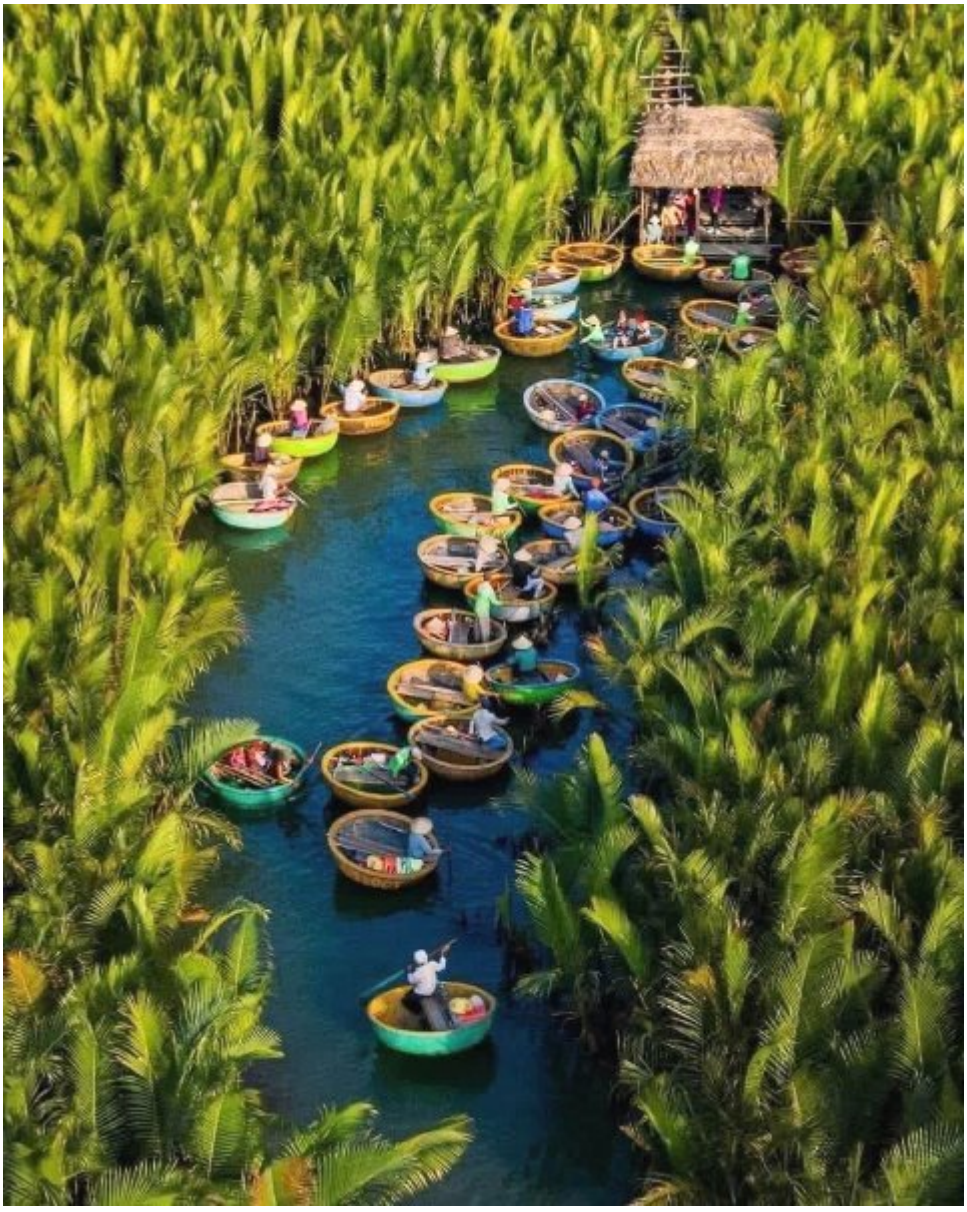

Đối với người dân địa phương, dừa nước không chỉ tạo bóng mát hay tô điểm cảnh quan.

Theo thông tin do UBND phường Hội An Đông cung cấp tháng 6/2026, khu vực rừng dừa có khoảng 64 doanh nghiệp hoạt động du lịch và 1.400 thuyền thúng; lượng khách bình quân được ghi nhận khoảng 5.000–6.000 lượt mỗi ngày, có thời điểm cao điểm tới 9.000 lượt. Những con số này phản ánh tiềm năng dịch vụ, đồng thời đặt ra yêu cầu tổ chức tham quan hợp lý.

Rừng dừa Cẩm Thanh thuộc không gian sinh thái của Khu dự trữ sinh quyển thế giới Cù Lao Chàm – Hội An, được UNESCO công nhận năm 2009. Sức hấp dẫn của Rừng dừa Bảy Mẫu không dừng lại ở cảnh quan và hoạt động du lịch. Ẩn trong địa hình sông nước ấy còn là một lớp ký ức lịch sử đặc biệt.

Rừng dừa Bảy Mẫu gắn chặt với địa hình tự nhiên.

Căn cứ cách mạng giữa những dòng lạch

Khác với nhiều di tích được nhận diện qua kiến trúc còn nguyên vẹn, dấu ấn lịch sử của Rừng dừa Bảy Mẫu gắn chặt với địa hình tự nhiên. Những lối nước quanh co, các rặng dừa rậm rạp từng tạo điều kiện cho lực lượng cách mạng di chuyển, ém quân, giữ liên lạc và tổ chức chiến đấu.

Theo lý lịch di tích do Trung tâm Quản lý Bảo tồn Di tích Hội An lập năm 2007, trong kháng chiến chống thực dân Pháp, du kích địa phương đã dựa vào rừng dừa để chống nhiều đợt càn quét. Hồ sơ ghi nhận trận đánh năm 1948, khi lực lượng du kích chống trả một cuộc tiến công có xe tăng yểm trợ. Sau những lần

bị phát quang, dừa nước tiếp tục mọc trở lại, giúp duy trì nơi hoạt động của lực lượng kháng chiến.

Trong kháng chiến chống Mỹ, địa bàn Cẩm Thanh tiếp tục là nơi đứng chân của cán bộ và lực lượng vũ trang. Đêm 27/9/1964, cuộc đồng khởi Cẩm Thanh diễn ra với cách nghi binh độc đáo: Những khẩu súng làm từ bẹ dừa được sử dụng để tạo thanh thế, góp phần làm nên thắng lợi của cuộc nổi dậy. Câu chuyện về súng bẹ dừa trở thành một dấu ấn trong ký ức cách mạng của địa phương.

Trên những chiếc thuyền thúng, du khách đi qua các lạch nước, tìm hiểu cách chèo thúng, nghề đánh bắt truyền thống và những công việc thủ công từ dừa.

Từ năm 1965, các tuyến phòng thủ và căn cứ hoạt động được củng cố quanh khu vực rừng dừa. Ngày 13/6/1966, lực lượng cách mạng chống một cuộc càn quét lớn; trận đánh kéo dài ba ngày. Đến tháng 9/1967, tại vùng rừng dừa tiếp tục diễn ra hoạt động chống càn, bảo vệ địa bàn và lực lượng. Những mốc lịch sử ấy cho thấy vai trò của địa hình sông nước đối với thế trận chiến tranh du kích ở phía Đông Hội An.

Ngày 10/1/2008, UBND tỉnh Quảng Nam ban hành Quyết định số 132/QĐ-UBND xếp hạng Rừng dừa Bảy Mẫu là di tích lịch sử văn hóa cấp tỉnh. Theo hồ sơ lập năm 2007, phần lớn công sự và công trình phục vụ chiến đấu khi ấy đã không còn. Vì vậy, giới thiệu lịch sử của di tích hôm nay càng cần dựa vào tư liệu xác thực, đồng thời gìn giữ môi trường cảnh quan giúp người xem cảm nhận được

đặc điểm của một căn cứ cách mạng vùng sông nước.

Rừng dừa Bảy Mẫu vì thế không chỉ là một điểm hẹn của du khách. Đó còn là miền ký ức cách mạng được chở che trong cảnh sắc sông nước Hội An.

Gìn giữ cảnh quan để nối dài giá trị di tích

Từ góc nhìn bảo tồn, cảnh quan và lịch sử không tách rời nhau. Mặt nước, dòng lạch và rừng dừa từng góp phần tạo nên điều kiện hoạt động của lực lượng cách mạng. Giữ được đặc điểm sinh thái ấy cũng là gìn giữ một phần không gian giúp thế hệ sau hiểu hơn về lịch sử địa phương.

Tháng 9/2026, HĐND phường Hội An Đông thông qua định hướng phát triển du lịch giai đoạn 2026–2030, tầm nhìn đến năm 2035. Theo thông tin công bố về

đề án, không gian Rừng dừa Bảy Mẫu – Cẩm Thanh được định hướng phát triển du lịch sinh thái sông nước, cộng đồng và văn hóa – lịch sử; chú trọng bảo tồn hệ sinh thái dừa nước, kiểm soát sức chứa, tiếng ồn và chất lượng môi trường.

Ngày 21/10/2026, dự án phục hồi và phát huy giá trị lịch sử cách mạng Rừng dừa Bảy Mẫu có tên trong nhóm dự án văn hóa được lãnh đạo TP. Đà Nẵng rà soát tiến độ. Thông tin này thể hiện sự quan tâm đối với di tích; những hạng mục cụ thể và tiến độ thực hiện cần được công bố, đối chiếu theo hồ sơ dự án.

Trên những chiếc thuyền thúng, du khách đi qua các lạch nước, tìm hiểu cách chèo thúng, nghề đánh bắt truyền thống.

Khi giới thiệu lịch sử, việc phân biệt tư liệu gốc với công trình tái hiện cũng rất quan trọng. Một không gian trải nghiệm hấp dẫn cần giúp khách thập phương hiểu đúng những gì từng diễn ra, không biến các hạng mục phục dựng thành dấu tích nguyên gốc. Việc bảo vệ di tích cũng phải được thực hiện theo hồ sơ xếp hạng và ranh giới bảo vệ được cơ quan có thẩm quyền xác lập.

Cộng đồng cư dân là người hiểu từng con nước, từng rặng dừa và cũng là chủ thể hưởng lợi từ du lịch. Khi lợi ích sinh kế song hành với trách nhiệm chăm sóc môi trường, những câu chuyện của vùng đất Cẩm Thanh mới có thể được truyền tiếp một cách tự nhiên, bền bỉ.

Rừng dừa Bảy Mẫu vì thế không chỉ là một điểm hẹn của du khách. Đó còn là miền ký ức cách mạng được chở che trong cảnh sắc sông nước Hội An. Bảo tồn cảnh quan hôm nay chính là giữ cho những câu chuyện ấy có một không gian chân thực để tiếp tục được kể mai sau.

Hoàng Hữu Quyết